

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

**2018-
2019**

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling Hillelgårdens förskola

HILLEL

Innehållsförteckning

Grunduppgifter

Utvärdering

Främjande insatser

Förebyggande åtgärder

Rutiner för akuta situationer

Begrepp

Diskrimineringsgrunder

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola

Ansvariga för planen

Förskolechefen tillsammans med hela personalgruppen

Alla som arbetar i förskolan ska:

- Visa respekt för den enskilda individen och aktivt motverka trakasserier och diskriminering av enskilda eller grupper.
- Aktivt arbeta för att kränkningar aldrig ska förekomma.

Planen gäller från 2018/08-2019/08

Vid behov kan planen revideras under året

Barnens delaktighet

Barnen är delaktiga i kartläggningen genom samtal med pedagogerna och genom att pedagoger observerar barnens lek, samspel och uttryck.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna informeras om planen på både höstens och vårens föräldramöte.

Genom den dagliga kontakten med personalen.

Vid utvecklingssamtal ges det utrymme för samtal om barnets trivsel och trygghet i förskolan.

Via kommunens kvalitetsundersökning ges vårdnadshavarna årligen möjlighet till att lämna synpunkter och därmed påverka förskolans fortsatta likabehandlingsarbete.

Personalens delaktighet

Pedagogerna diskuterar värdegrundsfrågorna under reflektionsmöten och genom systematiskt kvalitetsarbete. Reflektionsfrågorna är baserade på utvärderingsverktyget BRUK.

Förankring av planen

På höstens planeringsdag presenteras planen till personal.

Under utvärderingsdagen, när vi sammanställer vårt systematiska kvalitetsarbete går vi genom planen och reflekterar över förankringen och genomförandet under året.

Vårdnadshavare får information på vårens och höstens föräldramöte.

Planen finns tillgänglig på hemsidan.

Barnen blir insatta genom det dagliga värdegrundsarbetet.

Utvärdering

Detta kommer fyllas i vid utvärderingsdagen under juni 2019.

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats och vem/vilka som deltagit i utvärderingen.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Årets plan ska utvärderas senast 2019-06-30

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Varje arbetsgrupp:

Förskolechefen:

Främjande insatser

Värdegrund

Områden som berörs av insatsen:

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Syfte:

1. Alla barn i vår verksamhet ska känna sig sedda, värdefulla och respekterade utifrån den person de är (diskrimineringsgrunderna).
2. Alla barn ska våga uttrycka sina åsikter och känslor i en miljö där olikheter ses som en tillgång och en naturlig del i vardagen.
3. Alla barns unika kompetens och förmåga uppmärksammas och tas tillvara. Inget barn ska känna sig utanför eller bli kränkt.

Mål från Läroplan 98/10:

” Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar:

1. förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.
2. alla barn ska få erfara den tillfredställelse det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att få uppleva sig vara en tillgång i gruppen.”

Uppföljning:

Uppföljning med barnen sker i det dagliga arbetet samt genom systematiskt kvalitetsarbete. Arbetet skall dokumenteras och följas upp kontinuerligt.

Insats:

Alla som arbetar i förskolan ska aktivt arbeta och verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter samt respektera allas lika värde, (barnkonventionen).

Detta ska vara en naturlig del i det vardagliga arbetet. Kränkningar motverkas i en trygg miljö där alla respekteras och känner delaktighet.

• Kränkande behandling

Vi bemöter alla barn och vårdnadshavare med respekt i alla situationer.

Kontinuerligt värdegrundsarbete med barnen

• Kön

Vi erbjuder barnen aktiviteter och valmöjligheter oavsett kön. Vi bemöter pojkar och flickor på lika villkor. Vi har en miljö som är utformad genusmedvetet. Vi gör medvetna val av böcker, filmer och teaterföreställningar.

• Könsidentitet eller könsuttryck

Skapa förståelse och insikt i arbetslaget för att kunna möta barnens frågor och funderingar.

Uppmärksamma i böcker, film och teater.

• Etnisk tillhörighet

Vi lyfter fram de olika nationaliteter som finns i barn- och personalgruppen. Stärker barnens identitet oavsett etnisk tillhörighet. Vi tar vara på tillfällen som ges, t.ex. utlandsresor.

Genomtänkt litteratur.

• Religion eller annan trosuppfattning

Vi följer barnen och tar vara på deras tankar och nyfikenhet utan egna värderingar. Vårt arbete med judiska profilen ska vara inkluderande.

• Funktionsnedsättning/Tillgänglighet

Vi anpassar miljö, aktiviteter och verksamhet efter barns olika förmågor.

• Sexuell läggning

Uppmärksammar barnen på olika familjekonstellationer genom lek, litteratur, barns frågor och nyfikenhet och samtal. Vi agerar efter läroplanens värdegrund oavsett egna värderingar.

Vi uttrycker oss neutralt i brev och andra dokument tex genom att använda ordet

”vårdnadshavare”.

• Ålder

Inte begränsa barnen utifrån ålder. Se varje barns kompetens. Vi undviker värderingar och bedömningar utifrån ålder (”lilla Lisa...”) Istället för att vara för liten för en cykel, är cykeln för stor.

Ansvariga:

All personal på förskolan

Datum när det ska vara klart:

Arbetet pågår fortlöpande under hela året.

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärden är kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder och bristande tillgänglighet.

Mål:

1. Likabehandling ska visa sig genom olikabehandling.
2. Alla ska bli insatta och delaktiga i likabehandlingen samt hur vi ska arbeta med den i praktiken.
3. Alla barn ska känna till sina rättigheter och skyldigheter. (Likabehandlingsplanen och barnkonventionen).
4. Alla kränkningar skall dokumenteras (incidentrapport).

Uppföljning:

Barnobservationer, intervjuer, utvärderingar, kartläggningar samt samtal med vårdnadshavare.

Åtgärd:

1. Vi har ett förhållningssätt där vi ofta lyfter allas olikheter på ett positivt sätt och helt utan egna värderingar.
Vi är närvarande pedagoger som möter varje barn med respekt och ser till den enskildes behov så de känner sig sedda och trygga.
Den fysiska och psykiska miljön anpassas utifrån barnets behov.
2. Vi arbetar målmedvetet med våra fyra grundläggande visioner:
 - a. Barnens tankar, intressen, funderingar och drömmar är grunden till vårt pedagogiska arbete
 - b. Leken har en viktig roll i vardagen
 - c. Vi använder olika uttrycksformer såsom, bild, musik, sång, drama, rytmik, rörelse och dans för att bekanta oss med olika teman
 - d. Vi lägger stor fokus på sociala färdigheter, gruppdynamik och trygghet
 - e. Vår judiska inriktning ska vara *inkluderande*: alla ska känna att de får utrymme och känna sig hemma på Hillel
3. Vi pedagogerna hjälper varandra att utveckla och förbättra vårt bemötande genom att ge konstruktiv feedback och lyfta upp situationer som behöver reflekteras och diskuteras gemensamt för bättre kvalitet. Detta görs professionellt och i syfte av att utveckla vår verksamhet.

Ansvarig:

Alla vuxna på Hillels förskola.

Rutiner för akuta situationer

Policy

All personal på Hillels förskola har ansvar för att ingripa och förhindra kränkande situationer. Den som ser och uppmärksammar kränkande behandling, våld eller hot om våld ska genast agera för att stoppa detta.

Ansvarsförhållande

OBS! All kränkande behandling ska anmälas till förskolechef (SL 6 kap10§)

Förskolechef är därefter skyldig att rapportera till huvudmannen.

Blanketten incident- och tillbudsrapport för barn och elever används.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Hur; Handling/aktivitet,	När; Tidsplan	Vem; Ansvarig
Personalen är där barnen är och håller god uppsikt över alla platser där barnen leker såväl inom- som utomhus.	Under hela dagen	All personal
Omedelbart agerande om kränkning uppstår.	Under hela dagen.	Berörd personal
Vi pratar värdegrundsfrågor utifrån deras mognad.	Både när spontana händelser sker samt planerad verksamhet.	Förskolans personal
Barnobservation	Fortlöpande	Förskolans personal
Personalen är observant på maktlekar och ingriper när man ser dessa i verksamheten.	Hela dagen	Förskolans personal
Den årliga kartläggningen av verksamheten är grunden för att tidigt upptäcka diskriminering, trakaseri och kränkningar.	Fortlöpande	Alla personal

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

1. Barn och vårdnadshavare vänder sig främst till den personal som arbetar på barnets avdelning.
2. Samtliga vårdnadshavare kan också vända sig direkt till ledningen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

1. Avbryt händelsen
2. Samtala med barnen som är inblandade.
3. Informera vårdnadshavare
4. Informera förskolechef samt skriv incidentrapport.
5. Möte på förskolan med berörda
6. Uppföljning sker snarast i samråd förskolechef och arbetslag
7. Samtal med berörda vid behov, nästkommande dag.
8. Fortsatt uppföljning vid behov.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

- Den som ser och uppmärksammar kränkande behandling, våld eller hot om våld agerar genast för att stoppa detta.
- Kontakt tas med ledningen om kränkning sker av vuxen mot barn.
- Incidentrapport skrivs snarast av ledningen.
- Ledningen vidtar åtgärder enligt utarbetad handlingsplan.

Rutiner för uppföljning

- Den personal som utrett en konflikt eller kränkning följer också upp händelsen med de inblandade.
- Dokumentera uppföljningen och lämna till förskolechef.

Rutiner för dokumentation

- Dokumentera allt noga.
- Incidentrapport dokumenteras av den personal som utträtt händelsen.
- Lämna rapport till förskolechef.
- Ledningen meddelar även huvudmannen.

Åtgärdstrappa

Hur: Handling/aktivitet	När Tidsplan	Vem ansvarig
Steg 1 Personal- barn reder ut direkt. Vad som hände? Varför? Dokumentera händelse.	Omgående	Berörd personal.
Steg 2 Samtal i arbetslaget om det som inträffat, samt informera förskolechef Diskussion om hur vi ska vidare. Samtalslogg förs.	Omgående	Berörd personal Arbetslaget.
Steg 3 Kontakt med hemmet om den uppkomna situationen. Både utifrån den/de som blivit kränkta/misshandlat och den/de som kränkt/misshandlat. Samtalslogg förs.	Omgående	Berörd personal med stöd av förskollärare.
Steg 4 Förälder till berörda barn kallas till förskolan av personal för samtal. I samarbete med föräldern förs dialog om åtgärder för att situationer av detta slag ska upphöra. Samtalslogg/dokumentation förs i form av en åtgärdsplan. Uppföljningsmöte bokas.	När det uppstår 3 veckor senare.	Förskolans personal
Steg 6 Om problemet fortsätter, inkallas även kompetens utifrån innan åtgärdsplan nr 2 skrivs.	När det uppstår	Förskolechef
Steg 7 Vid brottslig handling görs polisanmälan och de tar kontakt med socialtjänsten. Förälder kallas till möte med förskoleskolchef och ansvarspedagog. Ärendet går vidare till psykolog, BVC eller sociala myndigheter.	När det uppstår	Förskolechef och ansvarig personal
Förskolans insatta åtgärder mot kränkande behandling avslutas först när kränkningen har upphört helt.	Kontinuerligt	Ledningsgruppen

Utifrån förskolans nolltolerans så har vi för barnens skull ett samarbete med socialtjänst, polis m fl.	Samtal och rådföring till dessa när situationer uppstår.	Personal och förskolechef
Vi polisanmälar alla slags brottsiga handlingar	Vid lagbrott	Förskolechef

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller att två

barn med samma förnamn blir kallad ”lilla” och ”stora”. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. ”Han är en ensamvarg”, säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier

- Maria vill göra sin praktik på en målerifirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]

- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Bristande tillgänglighet.

Med bristande tillgänglighet menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas om en verksamhet inte vidtar skäligen åtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation som en person utan funktionsnedsättningen.

Alla barn och elever har rätt att få likvärdiga förutsättningar att delta, utvecklas och nå utbildningsmålen. Den nya lagen gäller såväl undervisningen, som förskolans och skolans fysiska och sociala miljö.

Att utveckla sin verksamhets tillgänglighet innebär att anpassa den pedagogiska, den fysiska och den sociala miljön i relation till barns och elevers lärande. Arbetet ingår med fördel i verksamhetens kvalitetsarbete, värdegrundsarbete och i det pedagogiska samtalet.

Det kan tex handla om vilka individuella behov som finns i gruppen. Utifrån det kan lokaler anpassas och utnyttjas på ett medvetet sätt i undervisningen så att

- barn och elever upplever delaktighet och social trygghet
- läromedel och utrustning är tillgängliga och lokalerna framkomliga samtidigt som de inbjuder till lärande.